

Handläggare: Elvy Lindkvist
Telefon: 08-508 36 212

Till
Äldrenämnden
den 14 december 2010

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen, kvartal 3 2010

Äldreförvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 3 2010.
2. Äldrenämnden överlämnar stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut till kommunfullmäktige.

Gunnel Rohlin
Direktör

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Enligt socialtjänstlagen (SoL) 16 kap. 6 f-h § är kommunerna skyldiga att anmäla alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte verkställts inom tre månader. Kommuner som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL som någon är berättigad till enligt beslut av kommunen, kan av förvaltningsrätten åläggas att betala en särskild avgift.

För kvartal 3 2010 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 100 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 23 av dessa beslut verkställts och 13 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 30 september 2010 fanns 64 ej verkställda beslut att rapportera. 61 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende.

Äldrenämnden har också gett äldreförvaltningen i uppdrag att i samband med rapportering av ej verkställda beslut fortlöpande redovisa antalet överklaganden som gjorts till domstol samt hur många brukare som fått bifall på sina överklaganden. Under kvartal 3 2010 har totalt 68 domar avseende äldreomsorgsinsatser meddelats från domstol varav 22 domar var emot nämndernas beslut, dvs. den enskilde har fått bifall på sin överklagan.

Bakgrund

Kommunernas rapporteringsskyldighet

Från och med 1 juli 2006 är kommunerna enligt socialtjänstlagen (SoL) 16 kap. 6 f-h § skyldiga att anmäla alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte verkställts inom tre månader. Rapportering ska göras till tillsynsmyndigheten samt kommunens revisorer. Rapporteringsskyldigheten gäller även alla avbrott i verkställigheten om beslutet inte har verkställts på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet.

Till kommunfullmäktige ska socialnämnden (eller motsvarande) lämna en statistikrapport över hur många gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. I rapporten ska anges vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som förflutit från dagen för respektive beslut. Uppgifterna i rapporten ska vara avidentifierade. Rapportering ska göras en gång per kvartal.

Sanktionsavgift

Ändringen i socialtjänstlagen innebär att en kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL som någon är berättigad till enligt beslut av kommunen, åläggas att betala en särskild avgift. Detsamma gäller om kommunen inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller biståndet efter det att verkställigheten avbrutits. Sanktionsavgiften tillfaller staten. Det lägsta beloppet för en sanktionsavgift är 10 tkr och det högsta 1 mnkr. Sanktionsavgift fastställs av förvaltningsrätt efter ansökan från Socialstyrelsen. När förvaltningsrätten fastställer sanktionsavgiften ska det särskilt beaktas hur lång tid dröjsmålet har pågått och hur allvarligt det i övrigt anses vara.

Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Samtidigt med att lagen om valfrihetssystem (LOV) införts 1 januari 2009 har även vissa ändringar gjorts i socialtjänstlagen 16 kap. 3 § som innebär att kommunen får avvakta med att verkställa biståndsbeslut om den enskilde själv begär detta. Avsikten är att möjliggöra för den enskilde att välja en specifik utförare, t.ex.

ett visst boende, utan att kommunen ska riskera en särskild avgift. Bestämmelsen gäller endast verkställighet inom valfrihetssystemet. Trots att en särskild avgift inte ska åläggas har av rättssäkerhet inga ändringar gjorts i bestämmelserna som rör rapporteringsskyldighet till Socialstyrelsen (tidigare Länsstyrelsen) och de kommunala revisorerna.

Riktlinjer för köhanteringssystem

Enligt Stockholms stads riktlinjer för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden (KF 2008-05-12) ska den enskilde alltid erbjudas ett alternativt likvärdigt boende om det inte finns en ledig lägenhet att tillgå på något av de boenden den enskilde valt. Den enskilde ska också informeras om aktuell kötid till önskat boende. Om den enskilde valt att vänta på önskat boende men inte kunnat erbjudas en lägenhet inom två månader ska han/hon återigen erbjudas ett annat boende. I riktlinjerna betonas vikten av att all information och alla åtgärder som vidtas i ärendet ska dokumenteras. Under förutsättning att handläggning sker enligt de fastställda riktlinjerna ska inte valfrihetssystemet inom vård- och omsorgsboenden medföra att stadsdelsnämnderna riskerar vitesföreläggande på grund av att beslut inte verkställts inom skälig tid.

Domar

Vid äldrenämndens sammanträde den 16 september 2008 fick äldreförvaltningen i uppdrag att i samband med rapportering av ej verkställda beslut fortlöpande redovisa antalet överklaganden som gjorts till domstol samt hur många brukare som fått bifall på sina överklaganden.

Ärendet

I ärendet redovisas de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till Socialstyrelsen, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 3 2010, se bilaga 1.

För kvartal 3 2010 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 100 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 23 av dessa beslut verkställts och 13 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 30 september 2010 fanns 64 ej verkställda beslut att rapportera. 61 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Resursbrist har angivits i 2 av de 61 besluten. Detta är relevant i ett av fallen medan det i det andra gäller en enskilds önskemål om ett specifikt boende. Av de övriga 3 besluten avser ett beslut om dagverksamhet. I detta fall har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverk-

samhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet. Ett beslut avser beslut om trygghetslarm som inte kunnat installeras på grund av att nyckel inte lämnats ut av anhöriga. Ett beslut avser hemtjänst där den enskilde vill att en anhörig ska anställas som hemtjänstutförare. Stadsdelsnämnden menar att insatsen kan utföras av någon av de auktoriserade hemtjänstföretagen inom kundvalet.

I tabellen nedan redovisas antalet beslut som inte var verkställda den 30 september 2010 per stadsdelsnämnd, samt om besluten inte verkställts på grund av resursbrist. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällen kvartal 1 2010 och kvartal 2 2010.

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd

SDN	31/3 2010	30/6 2010	30/9 2010	Enskilde tackat nej/ väntar på önskat boende/ dagverksamhet m.m. 30/9 2010	Resursbrist 30/9 2010
Bromma	14	13	9	9	0
Enskede-Årsta-Vantör	12	9	12	12	0
Farsta	5	5	5	5	0
Hägersten-Liljeholmen	3	5	5	4	1
Hässelby-Vällingby	5	2	4	4	0
Kungsholmen	4	4	3	3	0
Norrmalm	4	1	1	1	0
Rinkeby-Kista	0	5	1	1	0
Skarpnäck	0	2	2	1	1 x)
Skärholmen	0	0	3	3	0
Spånga-Tensta	8	5	5	5	0
Södermalm	21	15	5	5	0
Älvsjö	3	3	1	1	0
Östermalm	10	4	8	8	0
TOTALT	89	73	64	62	2

x) Resursbrist har angivits trots att det gäller önskemål om ett specifikt boende.

Domar

Rättelse kvartal 2 2010

I sammanställningen av meddelade domar under kvartal 2 2010 (dnr 105-228/2010) redovisades felaktigt 106 meddelade domar. Den korrekta summan skulle vara 87 meddelade domar varav 19 domar var emot nämndens beslut.

Kvartal 3 2010

Under tredje kvartalet 2010 har totalt 68 domar avseende äldreomsorgsinsatser meddelats från domstol, *bilaga 2*. Av dessa var 22 domar emot nämndens beslut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för strategi och planering inom äldreförvaltningen. Rapportering av ej verkställda beslut har gjorts av samtliga stadsdelsnämnder. Äldrenämndens handikappråd (HKR) och Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) har tagit del av ärendet den 7 december 2010. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 8 december 2010.

Äldreförvaltningens synpunkter

Antalet beslut som inte verkställts inom tre månader är i stort sätt oförändrat sedan föregående rapporteringstillfälle. Majoriteten av besluten avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Det kan dock framhållas att Södermalms stadsdelsnämnd rapporterat betydligt färre antal ej verkställda beslut detta kvartal (fem ej verkställda beslut jämfört med femton föregående kvartal).

Under kvartal 3 2010 rapporteras totalt 68 meddelade domar varav 22 domar var emot nämndens beslut. Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning fortsätter att rapportera förhållandevis många domar avseende hemtjänstbeslut, ingen av domarna var dock emot nämndens beslut. Som Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning tidigare har informerat om (dnr 105-103/2010) är det i huvudsak den del av besluten som gäller den beräknade tiden för utförande av beviljade hemtjänstinsatser som överklagats. Kammarrätten i Stockholm har i en dom (mål 411-10) meddelat att detta inte är något som kan överklagas till förvaltningsdomstol och att förvaltningsrätten därmed ska avvisa sådana överklaganden.

Däremot när det gäller beslut om vård- och omsorgsboende är det anmärkningsvärt många meddelade domar som är emot nämndens beslut (16 av 23 meddelade domar var emot nämndens beslut). Flest domar gällande vård- och omsorgsboende har rapporterats av Östermalms stadsdelsförvaltning där samtliga sju domar som meddelats till förvaltningsrätten var emot nämndens beslut.

Östermalms stadsdelsförvaltning uppger att i samtliga fall har nämndens bedömning grundat sig på att de sökande inte bedömts vara i behov av boende med hel-

dygnsomsorg. De sökande har inte haft särskilt omfattande hemtjänstinsatser, i ett fall har den sökande endast haft hemtjänst i form av serviceinsatser. Av domarna framgår att förvaltningsrätten i sin bedömning har beaktat faktorer som känsla av otrygghet, oro och hög ålder. I en av domarna var lagmannen skiljaktig och nämnden har efter överklagan beviljats prövningstillstånd i kammarrätten.

Bilagor

1. Statistikrapport av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 3 2010.
2. Redovisning av domar kvartal 3 2010.